Kto może korzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji

Z początkiem 2026 roku, zgodnie z ustawą z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 44 t.j.) w Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim uruchomione zostały 2 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i mediacji (w pięciu lokalizacjach) oraz 1 punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji. Adwokaci, radcy prawni, doradcy obywatelscy i mediatorzy wskazują mieszkańcom Powiatu, jak rozwiązać ich problemy z różnych dziedzin życia. Ważną zmianą w dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej jest możliwość skorzystania z porad za pomocą środków porozumiewania się na odległość (przez telefon).

Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarcza niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku.

Osoba uprawniona, z wyłączeniem sygnalistów, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego składa oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Osoba korzystająca z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej dodatkowo składa oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku. Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie w formie:

1) pisemnej – w przypadku korzystania z pomocy w punkcie albo
2) ustnej – w przypadku korzystania z pomocy za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość

wg poniższego wzoru:

Oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2026 r. poz. 44)

Ja, niżej podpisany(-na), (imię, nazwisko, adres)

.....

.....

PESEL[1)] ....., oświadczam, że:
1) nie jestem w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej,
2) w ciągu ostatniego roku, nie zatrudniałem(-am) innych osób[2)]

.....
(data i podpis osoby uprawnionej)

1) W przypadku braku numeru PESEL –numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.
2) Dotyczy tylko osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą.

W przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego starosta może ustalić, że udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego następuje wyłącznie za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Zakres nieodpłatnej pomocy prawnej

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

1) poinformowanie osoby fizycznej, zwanej dalej "osobą uprawnioną", o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowoadministracyjnym lub
2) wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub
3) sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym, lub
3a) nieodpłatną mediację, lub
4) sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Zakres nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

1. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego.
2. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje również nieodpłatną mediację.

Nieodpłatna mediacja obejmuje:

1) poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
2) przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
3) przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
4) przeprowadzenie mediacji;
5) udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Nieodpłatna mediacja nie obejmuje spraw, w których:

1) sąd lub inny organ wydały postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego;
2) zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.

Udzielanie porad odbywa się według kolejności zgłoszeń:
- telefonicznie pod nr telefonu do rejestracji 77 40 52 750
(poniedziałek 7:00-15:00, wtorek 8:00-16:00, środa – piątek 7:00-15:00),
- **online: https://np.ms.gov.pl/,**
- mailem: npp@powiat.kedzierzyn-kozle.pl.

Z ważnych powodów dopuszcza się ustalenie innej kolejności udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Kobiecie, która jest w ciąży, udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się poza kolejnością.

Osoby, które skorzystały z nieodpłatnej pomocy prawnej lub z nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego mogą wyrazić bezpośrednio po udzielonej pomocy anonimową opinię. W tym celu należy wypełnić „Kartę pomocy – część B", którą należy wrzucić do urny z napisem OPINIE lub przekazać drogą elektroniczną bezpośrednio do urzędu starostwa powiatowego. Osoby ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.), mogą przekazać opinię o udzielonej pomocy także listownie lub telefonicznie.

Dane teleadresowe do przekazania opinii:
Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu
Plac Wolności 13
47-220 Kędzierzyn-Koźle,
emailem: npp@powiat.kedzierzyn-kozle.pl
lub telefonicznie pod nr 77 40 52 750.

Osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20 t.j.), może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub może być świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie także poza punktem.
Zgłoszenia na wizyty oraz bliższe informacje pod nr telefonu 77 40 52 750.